

Ольга Волощенко
Олександра Козак
Ганна Остапенко
Оксана Волошенюк

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

4 клас

Пілотування НУШ

**Кейс завдань
до інтегрованої теми**

“ Факти і таємниці ”

Видавництво “Світич”
Київ – 2020

Пригода перша. У центрі керування

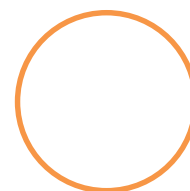
1. Відтвори діалог, який відбувся між персонажами твору, пронумерувавши репліки у відповідній послідовності.

- Оце так! Якщо ми визирнемо, то побачимо, що там робить тіло, і, можливо, збагнемо, чому нас ковтнули.
- Ми — діти. І належимо до іншого світу. Мусимо якось вибратися звідси. Ти знаєш шлях назовні?
- Ми не знаємо.
- Гм-м... — А що зараз зовні?
- Погляньте крізь око.
- Ми так спілкуємося. Спілкування — наша робота. Я, наприклад, отримую сигнал про блакитний колір із правого ока і передаю його далі. А хто ви такі й звідки впали на мене?

2. Що тебе найбільше вразило в уривку? Намалюй або напиши.

3. Зобрази емоції / почуття, які виникли в тебе після прочитання пригоди.

4. Відгадай загадку, і дізнаєшся назву органу, який керує злагодженою роботою всього організму. Склади і запиши власне речення зі словом-відгадкою.

*В голові та у хребті
Маю владу я знайти.
Роздаю мільйон наказів
І керую всім одразу.
Хто тримає в тілі розум,
Здогадалися? Це...*

5. Підкресли назви органів, які утворюють нервову систему людини.

Головний мозок, артерії, легені, спинний мозок, капіляри, очі, нерви, шлунок, шкіра.

6. Познач ті твердження, які описують функції нервової системи в організмі людини.

- А** Сприймає сигнали від органів, розпізнає їх.
Б Забезпечує організм киснем.
В Приймає рішення про роботу окремих органів людини й усього організму.
Г Забезпечує організм поживними речовинами.
Д Забезпечує злагоджену роботу всіх органів.
Е Об'єднує організм у єдине ціле.

7. Запиши, які чинники завдають шкоди нервовій системі людини.

Як працює око?

1. Проведи дослід.

- Виріж із білого паперу круг радіусом 6 см і квадрат зі стороною 10 см.
- Наклей їх на аркуш чорного картону на відстані 5 см один від одного.

- Зайди до приміщення, де проводитимеш дослід (май на увазі, що для нього потрібна цілковита темрява).
 - Візьми аркуш так, як книжку під час читання.
 - Довільно покрути його кілька разів, тримаючи зображенням від себе, щоб не знати, де розташовані фігури.
 - Попроси когось без попередження вимкнути світло.
 - Поверни картон до себе тим боком, на який наклеєні фігури. Твої очі поступово пристосуються до темряви, і ти побачиш білі плями на невидимому картоні. До речі, круг видно краще, якщо дивитися не на нього, а на квадрат. Переконайся в цьому.
2. Олеся на уроці поділилася цікавою інформацією, яку прочитала у журналі “Джміль”.

Цікаво знати

Виявляється, що не всі пірати були одноокими. Просто чорна пов'язка на оці допомагала їм швидко адаптуватися до зміни освітлення! Поміркуйте, як саме.

Таким прийомом користувалися не лише пірати, а й усі моряки. Річ у тім, що яскраво освітлена сонцем поверхня океану сліпить очі, а у трюмі корабля дуже темно. Щоб не витратити час на звикання до зміни освітлення, моряки тримали одне око в темряві, а спустившись у трюм, відкривали його й одразу добре бачили.

Зробіть собі пов'язку на око й перевірте, як це працює.

Оля виписала з тексту статті деякі слова і розібрала їх за будовою. Перевір, чи правильно дівчинка виконала завдання. Виправ помилки.

пов'язка

пов'язка

сонцем

сонцем

моряки

моряки

освітлення

освітлення

3. Прочитай текст. Впиши пропущені слова з довідки.

Пройшовши крізь отвір — зіницю, світло досягає _____.

Це — _____, схожа на ту, яку можна побачити в окулярах чи в лупі.

Разом із рогівкою кришталик _____ світло, фокусуючи його

на сітківці. У сітківці містяться світлочутливі клітини з веселими назвами —

_____ і _____ . Вони вміють

трансформувати світло у зображення, яке сприймає наш мозок.

Довідка: колбочки, палички, заломлює, лінза, кришталіка.

Якщо хочеш мати пильні очі, тренуй зір. Чудовий спосіб розвинути гостроту зору — дивитися на нічне небо. Дивлячись на зорі хоча б 10 хвилин щовечора, ти з часом зможеш побачити їх набагато більше. Завдяки тренуванням темрява перестане бути непроглядною, і ти бачитимеш у ній удвічі краще!

Якщо хочеш мати пильні очі, тренуй зір.
Чудовий спосіб розвинути гостроту зору -
дивитися на нічне небо. Дивлячись на зорі
хоча б 10 хвилин щовечора, ти з часом
зможеш побачити їх набагато більше.
Завдяки тренуванням темрява перестане
бути непроглядною, і ти бачитимеш в ній
удвічі краще!

4. Людині орієнтуватися у темряві досить важко, а от деякі тварини, навпаки, краще бачать уночі, ніж удень. Адже очі кожної істоти найкраще пристосовані до умов, у яких вона живе. Прочитай тексти і довідайся, які тварини як бачать у темряві. Найцікавіші факти запиши.

НІЧНИЙ БРАЖНИК

Ця комаха полюбляє вночі поласувати смачним нектаром квітів. Її зір настільки гострий, що допомагає знаходити поживу та оминати перешкоди на шляху, а крім того, ще й розрізняти вночі кольори.

Ця неймовірна властивість притаманна також бджолам-теслярам, які здатні добувати собі їжу навіть у найтемніші безмісячні ночі.

ДОВГОП'ЯТ

Довгоп'ят – найменший у світі примат, поширений у Південно-Східній Азії. Він мешкає переважно на деревах і полює у сутінках. У цієї мавпочки, порівняно з іншими тваринами, великі й опуклі очі. Але у великих очей довгоп'ята є й недолік – вони майже нерухомі, що компенсується рухливою шиєю, яка може повертатися на 180 градусів.

☀ А як може повертатися ваша шия?

СОВА

Сова – найвідоміший нічний мисливець. У неї дуже великі, проте, як і в довгоп'ята, майже нерухомі очі. Тож їй доводиться постійно повертати голову, щоб бачити, що відбувається довкола.

☀ Спробуйте побути совою та якийсь час не водити очима.

КИЦЯ

Ця тварина не бачить у повній темряві. Але за найменшого освітлення – світла місяця, зір, ліхтаря – коти бачать у 7 разів краще за людину. Їхні зіниці у темряві помітно розширюються. А на світлі звужуються настільки, що перетворюються на тонькі щілинки, щоб захистити від променів дуже чутливу сітківку ока.

 Поспостерігайте, як і коли змінюється розмір ваших зіниць.

ЗМІЯ

Змія може бачити в темряві, але не так, як ми. Вона вловлює інфрачервоні промені, тобто тепло об'єктів.

© "Джміль", 2017, № 12

23

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Деякі з наведених тверджень — правда, а деякі — вигадка. Поміркуйте, як можна це перевірити. Перед тобою 4 позначки. Жовта означає, що сказане правда, червона — що тебе хочуть обманути, помаранчева — що інформацію слід сприймати як жарт, а зелена закликає бути уважними, бо в повідомленні може бути помилка (адже кожен може помилитися). З'єднай кожну позначку лінією з одним із повідомлень залежно від того, як ти його сприймаєш.

Тарган дуже добре бачить у темряві.

Жодна тварина не розрізняє кольорів у сутінках.

У разі небезпеки сова починає швидко крутити своїми великими очима, щоб налякати ворога.

Зір коня не дає йому бути активним темної пори доби.

6. Поміркуй, для чого люди діляться інформацією.

Як я сприймаю інформацію ззовні?

1. Пригадай, що ти знаєш про органи чуття. З'єднай ліві та праві частини речень.

У людини є	ми отримуємо через зір.
Органи чуття	людина розрізняє колір, розмір, форму предметів, встановлює відстань до них.
Зір —	п'ять органів чуття.
За допомогою очей	тисячі смакових сосочків, за допомогою яких людина розпізнає смаки.
Більшу частину інформації (до 90 %)	розрізняє звуки в довкіллі.
Завдяки органу слуху людина	найважливіше з людських чуттів.
Запахи різних речовин ми відчуваємо, коли	холод, тепло, біль, дотик.
На поверхні язика розміщені	надають нам інформацію про навколишній світ.
Шкірою людина відчуває	найдрібніші їх частинки потрапляють нам до носа і подразнюють нюхові рецептори.

2. Що ти можеш дізнатися про сніг за допомогою органів чуття? Запиши.

Орган зору:

Орган нюху:

Орган слуху:

Орган дотику:

Орган смаку:

3. Послухай реп, який допоможе тобі вивчити відмінки:

svitdovkola.org/um4/media9

Називний всіх називає. *Хто? Що?*
Родовий. Ніде немає. *Кого? Чого?*
А давальний роздає. *Кому? Чому?*
А знахідний всіх знайде. *Кого? Що?*
А орудний розмахнувся. *Ким? Чим?*
А місцевий послизнувся. *На кому?*
На чому?

Кличний не питає, просто всіх гукає!

Який орган чуття допоміг виконати завдання? Напиши, що ти про нього знаєш.

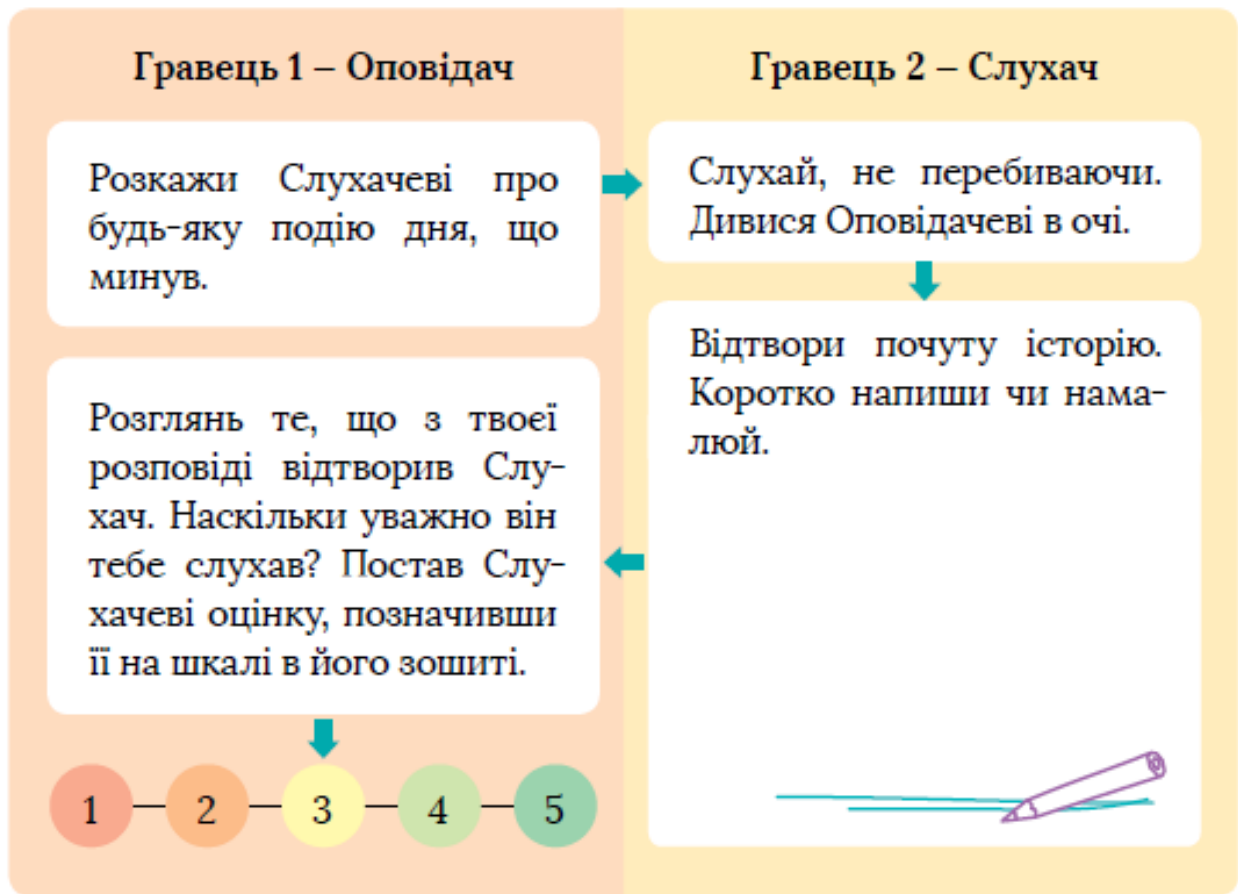
.....

.....

.....

4. Гарний співрозмовник — це людина, якій є що сказати, та головне — це той, хто вміє уважно слухати. Перевір, чи вмієш ти уважно слухати. Пограй у гру з однокласником чи однокласницею.

Правила гри

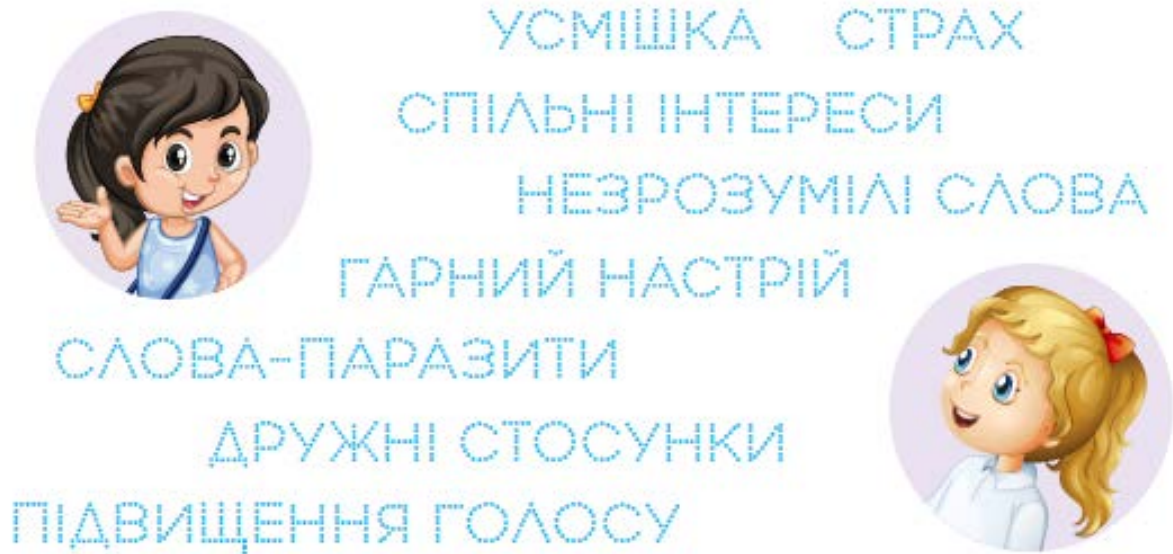

Повторіть гру, помінявшись ролями: Слухач стає Оповідачем, а Оповідач — Слухачем.

5. Чи є серед зображених дітей гарні слухачі? Познач їх символом .

6. Що допоможе співрозмовникові почути тебе? Наведи відповідні слова та словосполучення. Додай власні варіанти.

7. Віднови діалог. Які репліки свідчать про те, що Дружисловик — гарний співрозмовник?

Привіт. Як справи?

Ого! І як твої враження?

А що тобі сподобалося найбільше?

А тобі?

Бувай!

8. Попрацюйте в групі. З'ясуйте, як “співпрацюють” органи чуття і нервова система, та створіть власний комікс про це.

Придумай сюжет або вибери із запропонованих.

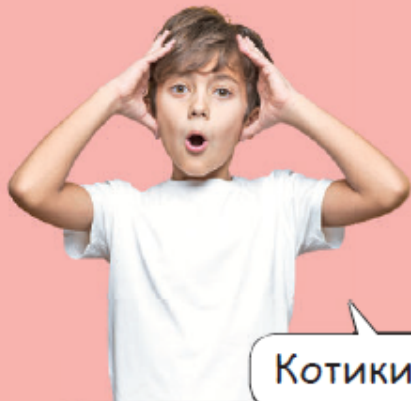
Ідеї для твого коміксу

- ☀ Ти вдома читаєш книжку. Раптом чуєш стукіт у вікно...
- ☀ Ти переходиш вулицю і зненацька бачиш машину, що мчить на тебе.
- ☀ Ти підходиш до дверей квартири і чуєш запах піци, яку готує мама.
- ☀ Ти їси яблуко і несподівано відчуваєш на язичку гіркоту.
- ☀ Ти взуваєш кросівки і зненацька намацуєш усередині щось довге і холодне.
- ☀ Ви з товаришем ідете до школи – і чуєте звідкись жалібне скавуління.
- ☀ Після уроку фізкультури ти дуже хочеш пити. Береш до рук склянку – а вода дуже гаряча.
- ☀ Ти сам / сама вдома, читаєш книжку і раптом відчуваєш запах горілого.

Звертайся за порадою.

Не можу вирішити,
про що зробити комікс!

А що тобі
подобається
найбільше?

Котики!

Точно... Я пригадав історію про тваринку, яку знайшли на вулиці.

Дякую за допомогу!

Створи комікс, скориставшись пам'яткою.

Пам'ятка зі створення коміксу

- ✿ Вигадай двох-трьох персонажів.
- ✿ Уяви їхній зовнішній вигляд.
- ✿ Придумай історію (чим почалася, що відбулося, чим завершилася, які висновки зробили для себе персонажі).
- ✿ Виріши, скільки кадрів потрібно для її зображення (бажано не більше семи).
- ✿ Намалюй сюжетні картинки (кадри коміксу) і напиши репліки героїв у "словесних бульбашках".

- Пригадайте, як зазвичай подають тексти в коміксах. За потреби оформіть репліки та думки персонажів у вигляді "словесних бульбашок" чи "хмарин думок", як мовлення, думку чи крик.

9. Оціни співпрацю всіх членів своєї групи, зробивши відповідні позначки.

Як працювала моя група?

Говорили ввічливі слова.

Усі висували ідеї.

Поважали думку одне одного.

Допомогали одне одному.

Пригода друга. М'язи та кістки

1. Пригадай зміст прочитаного уривка. Визнач, які висловлювання істинні, а які хибні. Обведи відповіді.

 Діти стояли на велетенських поздовжніх м'язах стегна.

ТАК	НІ
-----	----

 Довкола спинного мозку тіло звело кістяний тунель.

ТАК	НІ
-----	----

 М'язи утримують височезний стіс кісток.

ТАК	НІ
-----	----

2. Встанови відповідність між словами та їх звуковими моделями. Впиши відповідні літери в табличку.

1. Тунель

А

- = ●	- ●
-------	-----

2. М'язи

Б

- ● =	- ● -
-------	-------

3. Обрії

В

- ●	- ● =
-----	-------

4. Нейрон

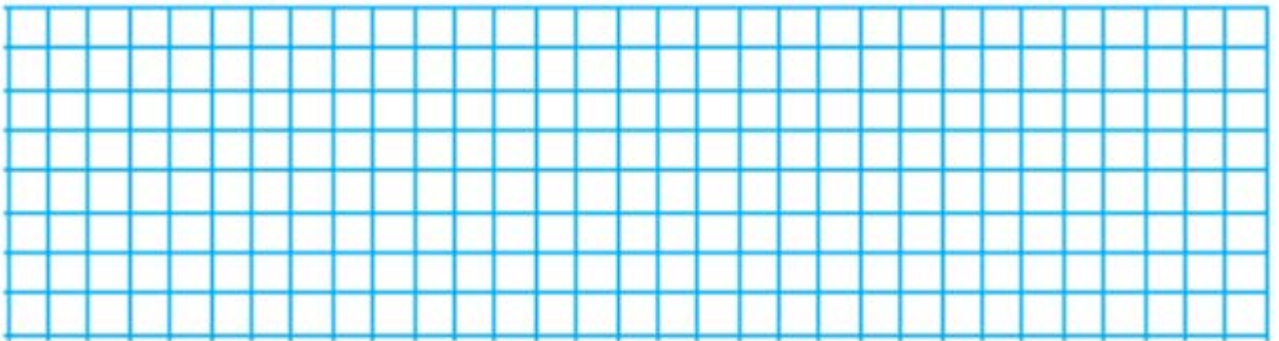
Г

● -	= ●	= ●
-----	-----	-----

1	
2	
3	
4	

3. Розв'яжи рівняння і довідайся, скільки м'язів задіяно в одному твоєму кроці.

$$x + 440 = 320 \cdot 2$$

Що таке опорно-рухова система?

1. Розгадай кросворд. Прочитай ключове слово. Відшукай у тлумачному словнику значення слова-відгадки. Запиши, як ти його зрозумів / зрозуміла.

		1						
		2						
	3							
	4							
5								
	6							

1. Найнижчий відділ нижньої кінцівки.
2. Складається із зап'ястя, п'ястка і пальців.
3. Захищає головний мозок.
4. З'єднує лопатку з грудною кісткою плечового поясу.
5. Опора для всього скелета.
6. Найбільша кістка людського тіла.

.....

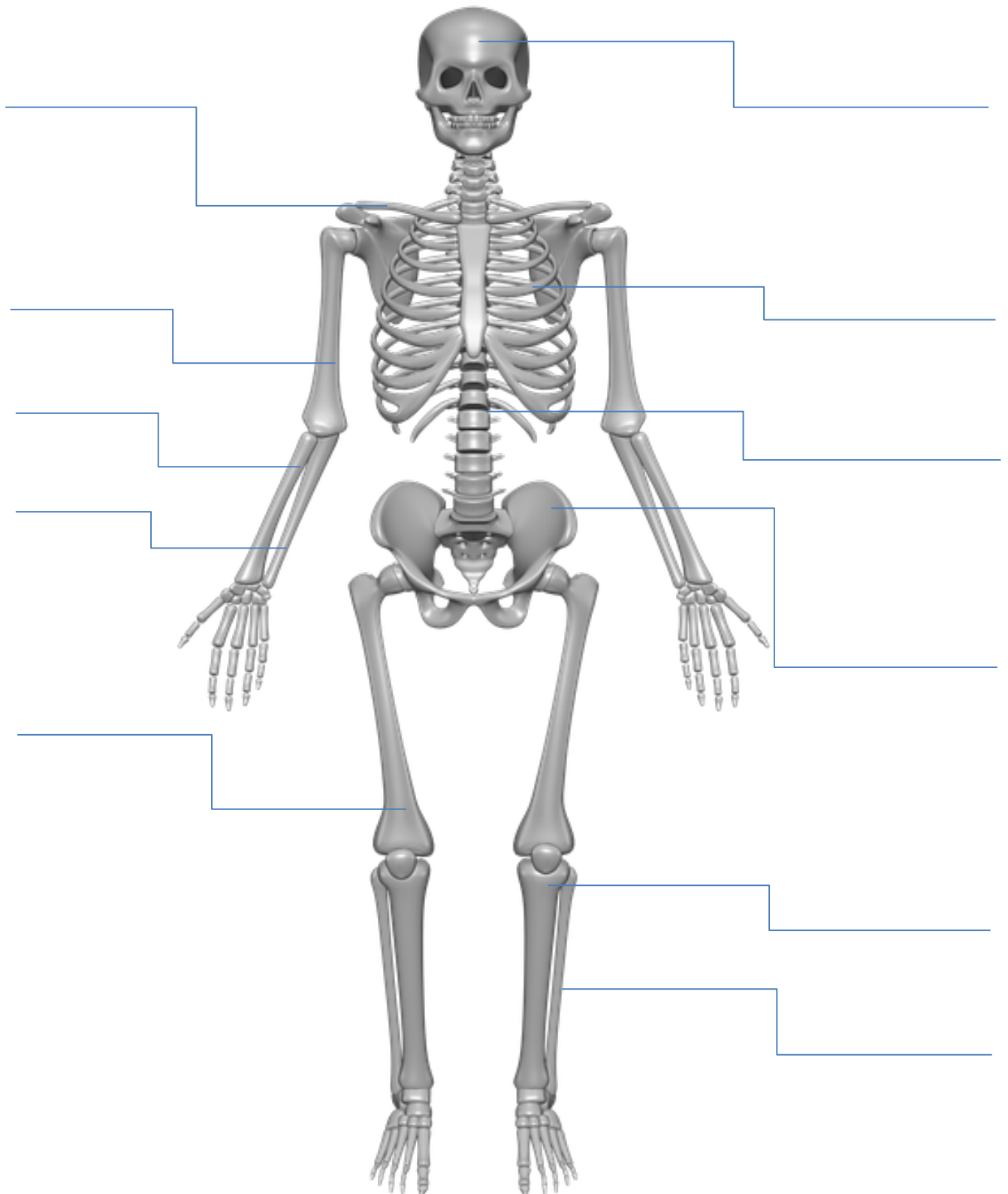
.....

.....

.....

.....

2. Підпиши назви кісток.

3. Разом з однокласниками та однокласницями виконайте в групі завдання і встановіть значення кожної частини скелета. Висновки запишіть у таблиці.

Частина скелета людини	Функції частини скелета
Череп	
Хребет	
Грудна клітка	
Ребра	
Лопатки і ключиці	
Тазові кістки	
Кістки та суглоби нижніх кінцівок	

Завдання 1

- **Прочитайте.**

З хребтом з'єднаний череп. Кістки черепа з'єднані між собою міцно і нерухомо. Рухомою є тільки нижня щелепа. Кістки черепа дуже міцні. Вони надійно захищають головний мозок від ушкоджень.

- **Обговоріть у групі.**

- ✓ Як з'єднані між собою кістки черепа?
- ✓ Що сталося б, якби нижня щелепа теж була нерухомою?
- ✓ Яку функцію виконують кістки черепа?

- **Запишіть у таблиці (кожен у своїй), яку функцію виконують кістки черепа.**

Завдання 2

- **Прочитайте.**

Уздовж тіла проходить хребет, який складається з невеликих кісточок — хребців. Між хребцями є хрящові прокладки. Вони можуть стискуватися і розширюватися.

- **Виконайте практичні вправи.**

- ✓ Відшукайте хребці на своєму тілі.
- ✓ Станьте біля парт. Виконайте нахили тулуба вперед, назад, вліво, вправо.

- **Обговоріть у групі.**

- ✓ Яка властивість хребта дає людині можливість виконувати повороти та інші рухи?
- **Запишіть у таблиці, яку функцію виконує хребет.**

Завдання 3

- **Прочитайте.**

З хребтом з'єднані ребра, які разом із грудною кісткою утворюють грудну клітку. Вона захищає серце й легені, бере участь у диханні.

- **Виконайте практичні вправи.**

- ✓ Промаячайте у себе ребра і грудну клітку.
- ✓ Покладіть руку на свою грудну клітку. Вдихніть повітря. Видихніть.
- ✓ Що ви відчували?

- **Запишіть у таблиці, яку функцію виконує грудна клітка.**

Завдання 4

- **Прочитайте.**

З грудною кліткою за допомогою лопаток і ключиць рухомо з'єднані кістки верхніх кінцівок — рук. Завдяки такому з'єднанню ми можемо виконувати різні вправи.

- **Виконайте практичні вправи.**

- ✓ Промаячайте на своєму тілі ліву та праву ключиці, лопатки.
- ✓ Станьте біля парт. Виконайте різні вправи для рук, відомі вам з уроків фізкультури.

- **Запишіть у таблиці, яку функцію виконують лопатки і ключиці.**

Завдання 5

- **Прочитайте.**

До нижньої частини хребта приєднуються кістки, які утворюють таз. Він підтримує внутрішні органи і захищає їх від ушкоджень.

- **Спробуйте промаяцати кістки тазу на своєму тілі.**
- **Запишіть у таблиці, яку функцію виконують тазові кістки.**

Завдання 6

- **Прочитайте.**

З тазовими кістками з'єднані кістки нижніх кінцівок — ніг. Це з'єднання є рухомим завдяки суглобам. Досить встати або сісти, щоб переконатися у цьому.

- **Виконайте практичні вправи.**

- ✓ Промаячайте на своєму тілі кістки правої та лівої нижніх кінцівок. Знайдіть суглоби.
- ✓ Станьте біля парт. Виконайте різні вправи для ніг, відомі вам з уроків фізкультури.

- **Запишіть у таблиці, яку функцію виконують кістки та суглоби нижніх кінцівок.**

4. Обчисли вирази. Зістав результати з ключем, і дізнаєшся, як називається наука, що вивчає кістки.

$$3400 \cdot 7 - 9800 =$$

$$27\,900 - 2340 \cdot 3 =$$

$$8240 : 2 + 75\,500 =$$

$$100\,000 - 21\,300 \cdot 3 =$$

$$12\,549 - 4931 + 6382 =$$

$$16\,840 - 4201 \cdot 2 =$$

$$56\,104 : 4 - 26 =$$

$$3154 \cdot 7 + 1098 =$$

$$350\,990 - 53\,215 \cdot 6 =$$

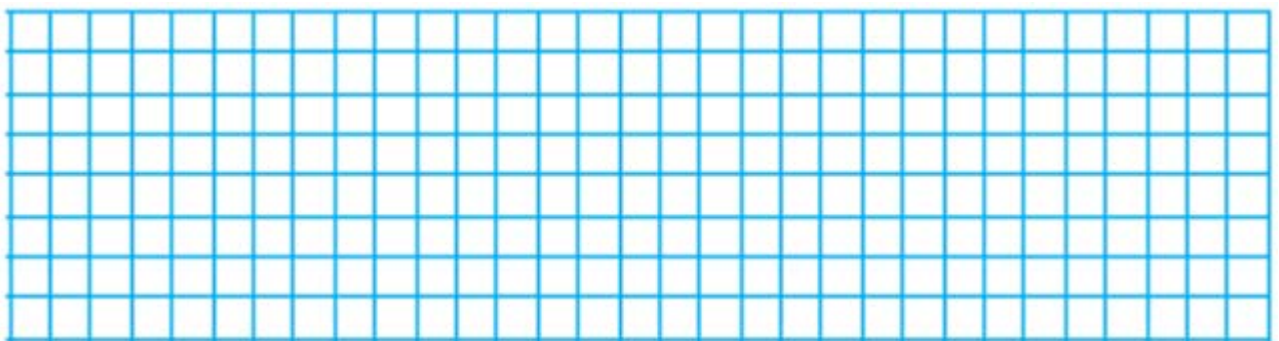
$$3612 \cdot 4 - 10\,800 =$$

Ключ

о	е	і	т	г	с	л	я
14 000	36 100	31 700	79 620	23 176	20 880	8438	3648

5. М'язи дають людині можливість пересуватися у просторі (ходити, бігати); рухати окремими частинами тіла; підтримувати рівновагу та певне положення тіла. Обчисли вираз і довідайся, скільки приблизно скелетних м'язів у тілі людини.

$$(4078 \cdot 8 + 25\,409 - 28\,901) : 2 - 13\,966 =$$

Чому важливо мати гарну поставу?

1. Володя запропонував прикрасити клас перед новорічними святами. Уляна сказала, що можна виготовити ялинку власноруч. Усі підтримали пропозицію дівчинки. Ось яку ялинку виготовили діти.

Прикрась і ти свій клас саморобною ялинкою.

2. На долоньках зі зворотного боку діти написали привітання своїм однокласникам та однокласницям.

Радісних емоцій!
Щирих посмішок!
Вірних друзів!
Миру, добра і здоров'я!

Створи і ти привітання з Новим роком.

3. Коли діти писали привітання, Олекса зауважив, що Петро сидить за партою згорбившись і дуже сильно нахилив голову. Розкажи за малюнками, як треба сидіти під час письма.

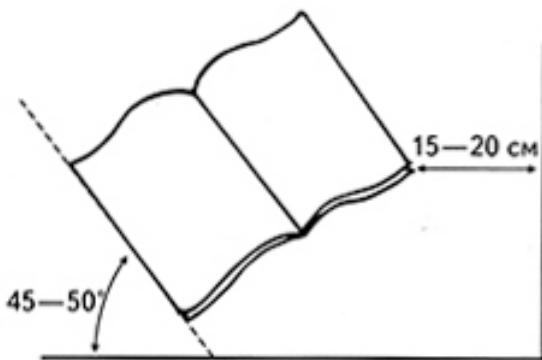

Так слід сидіти

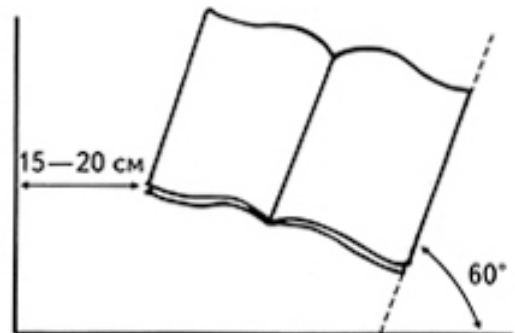
Спину тримай рівно, не спирайся грудьми на парту.

Лікті поклади на стіл так, щоб вони трохи звисали. Вільною рукою притримуй зошит, пересуваючи його вгору в міру потреби.

Ноги всією ступнею постав на підлогу чи підставку під прямим кутом.

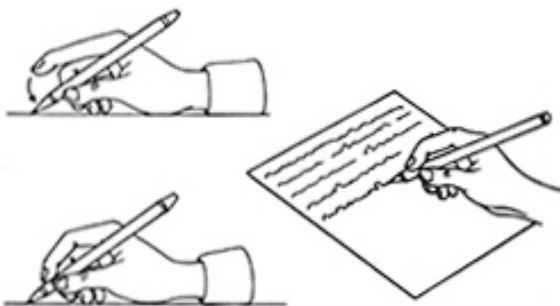

Так має лежати зошит, якщо ти пишеш правою рукою.

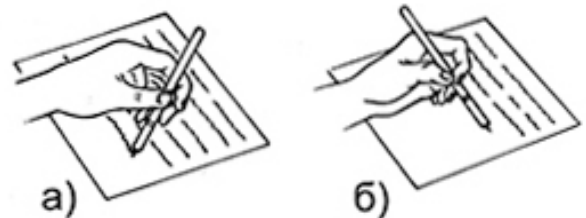

Так має лежати зошит, якщо ти пишеш лівою рукою.

Нижній кут сторінки, на якій ти пишеш, має розташовуватись напроти середини грудей.

Так слід тримати ручку, якщо ти пишеш правою рукою

Так слід тримати ручку, якщо ти пишеш лівою рукою (два варіанти)

4. Прочитай текст. Спиши другий абзац, виправляючи помилки.

Наша постава

Чи доводилося тобі коли-небудь спостерігати за людьми, що проходять повз тебе? Одні тримаються рівно і тому здаються впевненими й сильними. Інші горбляться під час ходіння, їхня хода млява. У чому ж причина?

Хода й зовнішній вигляд людини залежать від постави. Постава — це вміння правильно тримати своє тіло при ходіні, сидячи за компютером. При правильній поставі плечі розвернуті, груди злегка видаються вперед, живіт утягнений, а ноги випрямлені.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Виконай практичні вправи для перевірки своєї постави.

1. **Чи правильно ти ходиш?**

- **Прочитай правила.**
- ✓ Під час ходьби плечі тримай на одному рівні.
- ✓ Розправ грудну клітку.
- ✓ Лопатки зведи, але так, щоб не відчувалося напруження.
- ✓ Живіт ледь підтягни.
- ✓ Голову тримай прямо.
- ✓ Не горбся.
- ✓ Йди стрімко, енергійно, злегка змахуючи руками.
- **Дотримуючись цих правил, пройдися класною кімнатою.**

2. Чи правильно ти спиш?

- **Прочитай.**

Спати слід тільки на рівному і твердому матраці. Висота подушки не повинна перевищувати 15–20 см. До викривлення хребта може призвести спання на боці із зігнутим тулубом у м'якому ліжку.

- **Обговоріть у групі, чи правильно ви спите.**

3. Чи правильно ти сидиш?

- **Прочитай правила.**

- ✓ Притулися до спинки стільця.

- ✓ Злегка нахилися вперед.

- ✓ Не опускай голову.

- ✓ Плечі мають бути на одному рівні.

- ✓ Не спирайся грудьми на край парти.

- ✓ Обидві ноги постав усією ступнею на підлогу.

- **Потренуйся правильно сидіти, виконавши цю вправу 2-3 рази.**

4. Чи правильно ти носиш важкі речі?

- **Розглянь фотографії.**

- **Обговоріть у групі.**

- ✓ На якій фотографії зображено хлопчика, що вміє правильно носити важкі речі? Аргументуйте свою думку.

- **Візьми свій рюкзак і продемонструй, як треба правильно його носити.**

5. Чи правильно ти пишеш?

- **Прочитай правила.**
- ✓ Розмісти зошит на парті під нахилом.
- ✓ Відстань від очей до зошита має дорівнювати 35 см.
- ✓ Лівою (якщо ти правша) або правою (якщо шульга) рукою підтримуй і за потреби переміщуй зошит знизу вгору.
- ✓ Робочу руку не зміщуй.
- **Поклади свій зошит на парті відповідно до правил.**
- **Запиши, чому необхідно щодня стежити за правильністю постави.**

Постава для людини важлива, тому що

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Чи правильно ти читаєш?

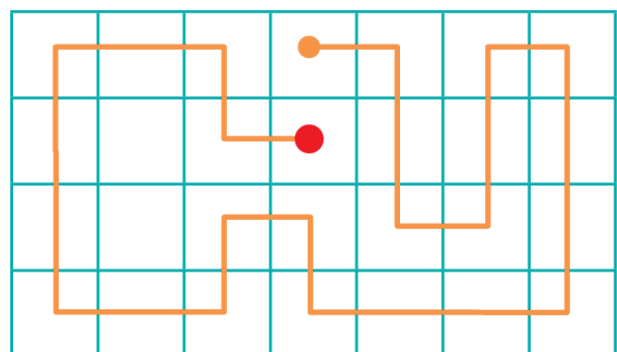
- **Прочитай правила.**
- Під час читання під книжку, яку читаєш, підклади іншу книжку. Можна обіпертися ліктями на парту, а кистями рук підтримувати підборіддя.
- **Дотримуючись цих порад, прочитай будь-який уривок із будь-якої художньої книжки.**

6. Склади і запиши правила, яких слід дотримуватися, щоби зберегти правильну поставу.

1. Збери з літер слова і прочитай побажання від авторок зошита.

Й	А	Х	И	М	Ї	О
З	О	Е	Н	У	З	В
Д	В	Н	Я	Д	А	Т
І	Й	С	Т	Ь	С	Я

.....

.....

Досліджуємо разом

Лавова лампа

Під час дослідження я навчився/навчилася

Мої висновки за результатами дослідження

Мої відкриття

Мої емоції під час дослідження

Свою роботу я оцінюю так:

Під час дослідження мене вразило

Провести дослідження мені допомогли вміння

Пригода третя. Там, де зароджується життя

1. Пригадай події, про які йдеться у прочитаному уривку, та обери правильні варіанти відповідей.

 Хто із персонажів скомандував стрибати?
А Моллі Б Макс В Вільняка

 Що запропонувала Вільняка дітям?

- А Дослідити організм
- Б Сховатися всередині квітки
- В Пошукати шлях назовні

2. Сформулюй та запиши два запитання за змістом пригоди.

.....

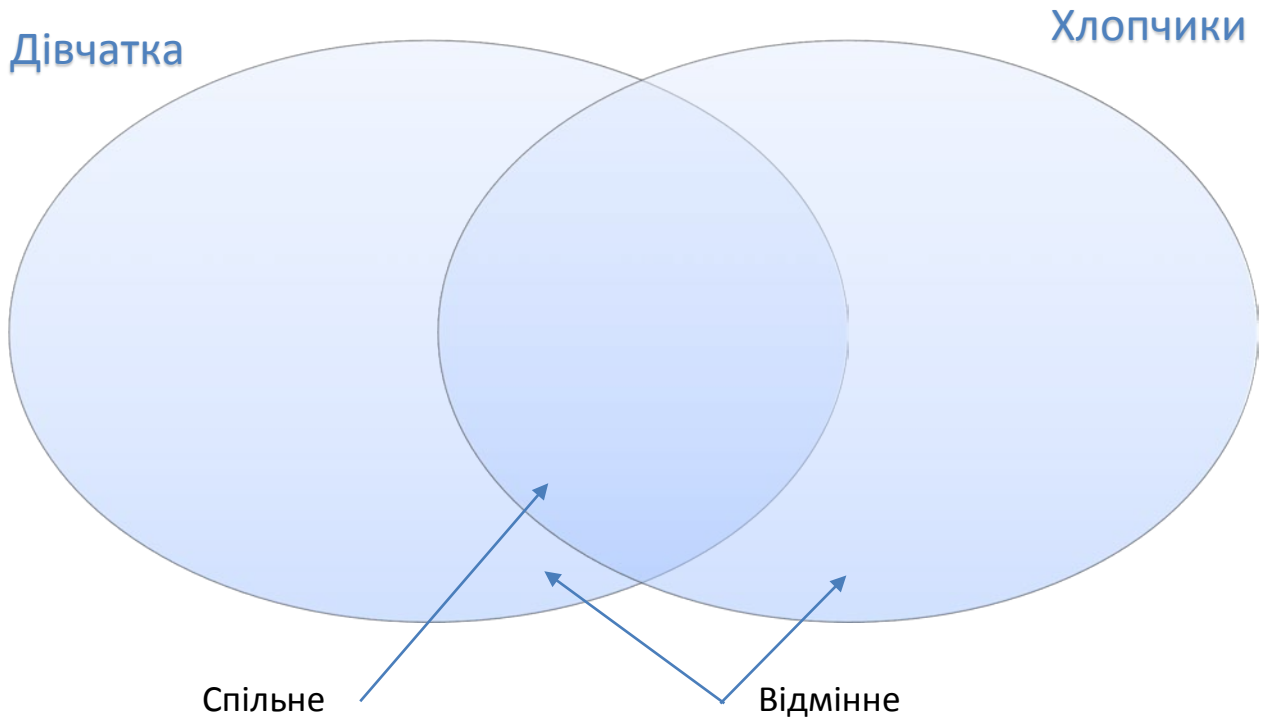
.....

.....

3. Випиши з останнього абзацу пригоди будь-який іменник та проаналізуй його за планом і зразком.

1. Слово, яке аналізуєш.	1. Під трубою.	_____
2. Частина мови.	2. Іменник.	_____
3. Назва істоти чи неістоти.	3. Неістота.	_____
4. Власна чи загальна назва.	4. Загальна.	_____
5. Пряме чи переносне значення.	5. Пряме.	_____
6. Рід.	6. Жіночий.	_____
7. Число.	7. Однина.	_____
8. Відмінок.	8. Орудний.	_____
9. Головний чи другорядний член речення.	9. Другорядний.	_____

4. Після прочитання пригоди учні та учениці 4 класу обговорювали спільні та відмінні риси хлопчиків і дівчаток. А що про це думаєте ви? Обговоріть у групі та запишіть свої міркування на схемі.

5. Оціни співпрацю учасників та учасниць своєї групи, зробивши відповідні позначки.

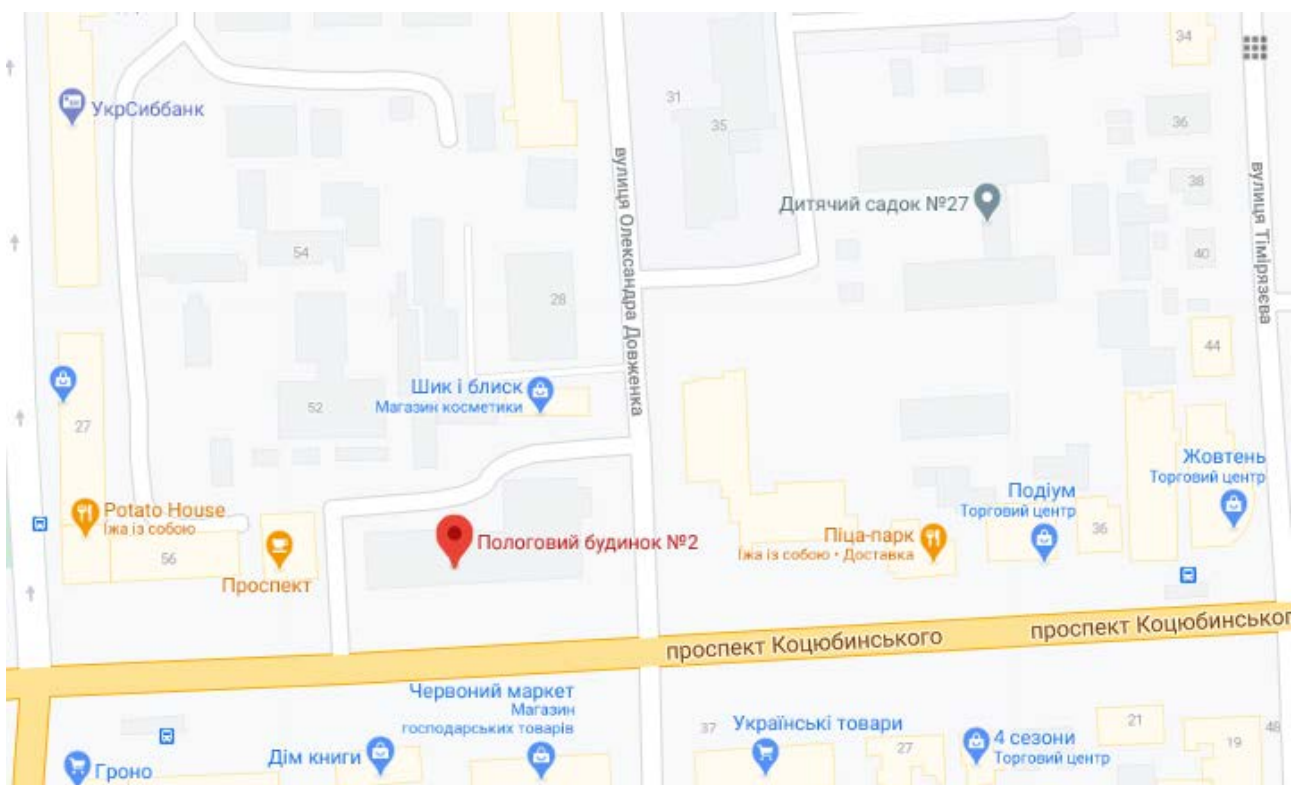
Я ОЦІНЮЮ РОБОТУ СВОЄЇ ГРУПИ

- Чи ми ділилися?
- Чи ми сказали одне одному щось приємне?
- Чи ми допомагали одне одному?
- Чи всі у групі працювали?

Обговори з однокласниками та однокласницями: у чому цінність групової роботи?

Як я з'явився / з'явилася на світ?

1. Остап розповів своїй подрузі Каріні, що в нього народилася сестричка і сьогодні вони з татом їдуть машиною в пологовий будинок № 2 її забирати. Зараз батько із сином перебувають біля торгового центру “4 сезони”. Опиши їхній маршрут.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

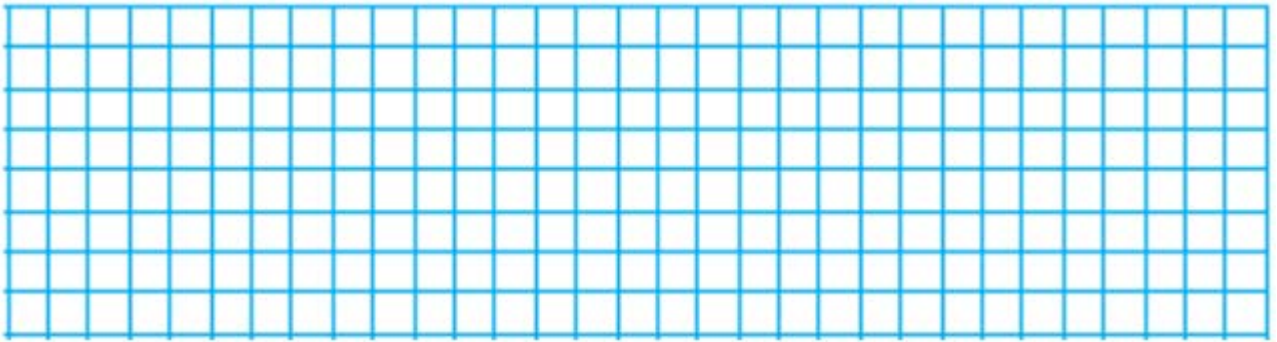
2. Пригадай абетку і запиши ім'я новонародженої сестрички Остапа.

1 18 6 21 12 1 18 1

.....

3. Виконай дії, і дізнаєшся вагу новонародженої.

$$26 \text{ кг } 560 \text{ г} + 49 \text{ кг } 120 \text{ г} - 72 \text{ кг } 080 \text{ г} =$$

4. Кожна людина, яка з'явилася на світ, є неповторною та унікальною особистістю. І ти також. Склади сенкан про себе.

1. Я

2. (прикметники, 2 слова).

3. (дієслова, 3 слова).

4. (почуття, 4 слова).

5. (підсумок, 1 слово).

Як ти дорослішаєш?

1. Визнач, які висловлювання істинні, а які хибні.

Статеве дозрівання змушує потові залози працювати повільніше.

ТАК	НІ
-----	----

Статеве дозрівання у дівчаток починається раніше, ніж у хлопчиків.

ТАК	НІ
-----	----

Гормони у період дорослішання спричиняють певні зміни в організмі.

ТАК	НІ
-----	----

- Інформація з яких джерел допомогла тобі визначитись із відповідями?

2. Приготуйте у групі смачний десерт за інструкцією, дотримуючись правил безпеки.

Інгредієнти:

- 1 пачка желе червоного кольору;
- 1 пачка маршмелоу;
- 1 апельсин;
- 1 склянка окропу;
- 1 апельсин;
- 1 прямокутна вафля для торта;
- 2-3 соломинки.

Інвентар: прямокутна форма; ємність для розмішування желе; ложка; ніж.

- ☀ Покладіть вафлю на дно прямокутної форми.
- ☀ Зверху викладіть нарізаний кружечками апельсин.
- ☀ В окремій посудині розведіть пачку желе склянкою окропу, помішуючи до повного розчинення.
- ☀ Трохи охолодіть розчин і вилийте у форму.
- ☀ Вкрийте його одним шаром маршмелоу.
- ☀ Поставте форму з желе в холодне місце на ніч.
- ☀ У верхній шар десерту на деякій відстані одну від одної вставте половинки соломинок.

Желе, що входить до складу десерту, містить білок колаген, що відповідає за здоров'я кісток і м'язів, а ще за пружність і міцність нашої шкіри. Тож смакуйте на здоров'я!

3. Оціни своє вміння працювати у групі.

Як я вмію працювати з однокласниками

- Я дослухаюся до думок інших.
- Я говорю компліменти.
- Я не підвищую голосу під час обговорення.
- Наступного разу я

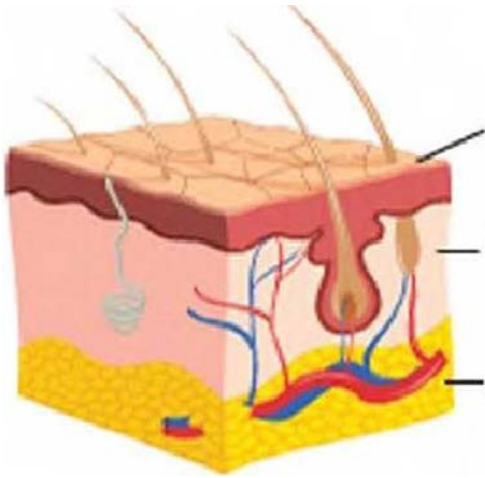
4. Прочитай текст і підпиши на малюнку складові найбільшого органу тіла людини.

Будова шкіри

Верхній шар шкіри називається епідермісом. Він складається з плоских клітин, що постійно оновлюються. Верхні клітини епідермісу поступово відмирають. На зміну відмерлим клітинам утворюються нові.

Нижче розташована власне шкіра, або дерма. У дермі розміщені найтонші кровоносні судини, нервові закінчення, волосяні цибулини, потові й сальні залози.

Під шаром дерми міститься тонкий шар жиру, який тебе зігріває.

Чи робить нас різними колір шкіри?

1. Настя звернула увагу на те, що шкіра її знайомих має різне забарвлення: Іринчина дуже світла, у Валерія — смаглява, в Марселя — темно-коричнева. Дівчинка замислилася: чому це так? Як ти можеш це пояснити?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Як гадаєш, у людей більше спільного чи відмінного? Розглянь фото. Чим відрізняються люди на ньому? Прочитай висловлювання. Як гадаєш, кому належить кожна репліка? Що спільного може бути в цих людей?

3. В одному класі з Мар'яном вчиться хлопчик з німецької родини на ім'я Адам. Мар'ян вигадав йому образливе прізвисько і став дразнити однокласника. Як мають діяти інші діти, які помітили це?
- ☀ Поскаржитися вчительці.
 - ☀ Підтримати веселу гру.
 - ☀ Пояснити Мар'янові, що національність та ім'я — не привід для жартів.
 - ☀ Побити Мар'яна, щоб більше так не робив.

4. Дізнайтеся більше про зовнішній вигляд людей різних національностей, намалюйте їх і влаштуйте виставку “Ми — різні! Ми — рівні!”.

Цю ідею можна втілити також у вигляді анімації. За бажання створіть маленький мультфільм за зразком:

<https://1plus1.video/dobav-lyubvi/1-sezon/4-seriya-full-1>, придумавши до нього коротеньке гасло на кшталт “Не варто сваритися — краще подружитися”.

5. Учителька четвертого класу пані Оксана сказала, що кожна людина неповторна і надзвичайно цінна незалежно від раси, кольору шкіри, переконань, статі. Вона запропонувала дітям записати на аркушах свої імена та дібрати до кожної літери риси, які характеризують саме їх. Ось як виконала це завдання Діана. “Розшифруй” своє ім’я і ти.

Драйвова

Індивідуальна

Активна

Наполеглива

Артистична

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

До зустрічі після канікул!

Створення цього посібника стало можливим завдяки фінансовій підтримці Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), що була надана в рамках проєкту “Медійна програма в Україні”, який реалізується міжнародною організацією Internews. Ця програма підтримує українські медіа та розширює доступ до якісної інформації. Зміст матеріалів не обов’язково відображає точку зору USAID, уряду США та Internews.